

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๔/๒๕๕๗

วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณี
มีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติของ
คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ข้อเท็จจริง

ประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖
เพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สรุปได้ความว่า

นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกวุฒิสภา และคณะ รวม ๕๕ คน ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕
มีนาคม ๒๕๕๗ ขอให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย
ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เนื่องจากในการประชุม
คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้พิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้น
ของผู้สมัคร เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๕๖ โดยในส่วนของคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๓)
ที่บัญญัติว่า “เคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า
ศาสตราจารย์” นั้น คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคล
ได้ตรวจพบว่า คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีความเห็นขัดแย้ง
เป็น ๒ แนวทาง คือ แนวทางที่หนึ่ง เห็นว่าควรพิจารณาเฉพาะกรณีเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการใน
ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าตำแหน่งอธิบดี ซึ่งมีความหมายถึงผู้บริหารระดับกรมของข้าราชการพลเรือน
แนวทางที่สอง เห็นว่าควรพิจารณาว่าเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ โดย
ไม่คำนึงถึงการดำรงตำแหน่งการบริหารงานของหน่วยงานระดับกรมว่าเทียบเท่าอธิบดีหรือไม่
คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เลือกใช้แนวทางที่สอง และ

ได้ดำเนินการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน ๑๔ คน และคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลได้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภา และที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน ๗ คน นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกวุฒิสภา กับคณะเห็นว่า การสรรหาและการลงมติเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดังกล่าวน่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๓) และการที่คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติเสนอชื่อพลตำรวจเอก วุฒิชัย ศรีรัตนวุฒินิ อธิบดีรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายเชาว์ อรรถมานะ รองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ และนายชิตชัย พานิชพัฒน์ อธิบดีรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าอธิบดี จึงไม่ถูกต้อง อันเป็นปัญหาข้อขัดแย้งในทางความคิดระหว่างคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและวุฒิสภา จึงขอให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ประธานรัฐสภาพิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาจึงอนุโลมได้ว่าเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กร คือ คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีการปฏิบัติหน้าที่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้ให้อำนาจแก่ประธานรัฐสภาในการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้จึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า

๑. มติของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการวินิจฉัยคำว่า “อธิบดีหรือเทียบเท่า” ให้หมายถึง ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ โดยไม่คำนึงถึงการบริหารงานว่าเทียบเท่ากับตำแหน่งอธิบดีหรือไม่นั้น ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๓) หรือไม่

๒. หากมติของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ทำให้กระบวนการสรรหาทั้งหมดต้องเสียไป จะต้องมีการสรรหาและเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อด้วยคุณสมบัติดังกล่าวที่จะต้องขาดคุณสมบัติหรือไม่

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยก่อนมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องดังกล่าวของประธานรัฐสภาเป็นคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยมติหรือความเห็นของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญในเรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครที่มีตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๓) ซึ่งคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่โดยไม่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ คือ ไม่ได้เป็นปัญหาข้อขัดแย้งในคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการลงมติเลือกผู้สมัครที่มีตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าว่าจะต้องเป็นตำแหน่งบริหารด้วยหรือไม่ แม้ว่าจะมีกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติบางคนได้ออกความเห็นที่ตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๓) นั้น เป็นตำแหน่งทางบริหารด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงตำแหน่งที่เทียบได้กับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนระดับ ๑๐ เท่านั้น แต่เมื่อคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่า ตำแหน่ง “อธิบดีหรือเทียบเท่า” หมายถึง ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๑๐ โดยไม่คำนึงถึงการบริหารงานว่าเทียบเท่ากับตำแหน่งอธิบดีหรือไม่ ก็ไม่มีการคัดค้านในคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่อย่างใด และวุฒิสภา ซึ่งเป็นองค์กรที่เลือกบุคคลที่คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอชื่อเพื่อให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก็มิได้สงสัยในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อันนำไปสู่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือเป็นปัญหาขัดแย้งระหว่างอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับวุฒิสภาแต่อย่างใด ส่วนกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวนหนึ่งที่อยู่และไม่ได้อยู่ในคณะกรรมการธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคล ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่า การสรรหาและการลงมติเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งบริหารที่เทียบเท่าอธิบดี เป็นแต่เพียงดำรงตำแหน่งเทียบเท่าข้าราชการระดับ ๑๐

เท่านั้น น่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติถือได้ว่าเป็นกรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรนั้น เป็นแต่การแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป ยังไม่สามารถถือได้ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือวุฒิสภา แต่อย่างไร

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ให้ยกคำร้อง

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ